

Előfizetési árak:
 Egyszeri ár 8 kor., félévi 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér,
 hirdetések marakell árák szerint.
 A lap megjelenik minden szombati napon.
 Főszerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák u. 48.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Hirdetők vissza nem adtnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 A lap anyagi részét illető közlemények az előfizetési pénzek kifizetéséig.
 Kiadóhivatal: FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

As upesti bejelentési hivatal.

Ujpest, október hó 13-án.

A rendőri bejelentési intézménynek több vidéki városban való életbeléptetéséről tett jelentést f. hó 12-én a képviselőházban a belügyminiszter.

Az upesti bejelentési hivatal szintén azon intézmények közé tartozik, amelyeknek létesítését évtizedek óta kérelmezi a község.

Kérelmezte és sürgette már akkor, a mikor még községi rendőrséggel bírt.

Kérelmezte és sürgette akkor, a mikor az államrendőrség vállalkozott arra, hogy élet- és vagyonbiztonságunk fölött őrködni fog.

Kérelmezte és sürgette azóta többször, de nemcsak kérelmezte és sürgette, hanem költségvetésének kiadásai közé évről-évre beállított 1333 K 32 fillért az upesti bejelentési hivatal czéljaira.

A vármegye törvényhatósága mindannyiszor helyben hagyta a község költségvetésében ezt a kiadási czímet, de — a bejelentési hivatal felállítására vonatkozó kérelmünket el sohasem intézte.

Ez a kérelem ma is ott fekszik valahol a vármegyeház homályában, a porrétegek alatt eltemetve.

Pedig bejelentési hivatalra ma ép oly, sőt talán nagyobb szüksége van Ujpestnek, mint a múltban volt.

Szüksége van a következő okoknál fogva:

Először, a m. kir. államrendőrség tagjainak a létszáma Ujpesten oly csekély s a terület oly nagy, hogy a legjobb akarattal, a legbuzgóbb szolgálat mellett sem képes számon tartani azokata gyánus, kétes ekszisztenciájú egyé-

neket, kik a 42,000 lélekből álló lakosság között rejtőznek, más szóval nem képes az élet- és vagyonbiztonság fölött akként őrködni, a mint egy hivatalának magaslátán álló államrendőrségnek őrködniene kellene.

Másodszor, Ujpest már évtizedek óta valóságos Mekkája a lengyel, az orosz, a rutén zsidóknak, kik községünkben nemesak hogy külön hitfelekezetet alkotnak, hanem piacunkat is ellepik, házalnak, boltot nyitnak, vesznek és eladnak s a helybeli iparosoknak kiszámíthatatlan kárt okoznak a nélkül, hogy csak egy fillér állami és községi adót is fizetnének.

Harmadszor, megszámlálhatatlan községünkben az olyan elemeknek a száma, kik a legerkölcstelenebb a legpiszkosabb üzletek közvetítésével foglalkoznak, a nélkül, hogy a rendőrség vagy az előjáróság csak sejtene is, hogy községünkben laknak és tartózkodnak, a nélkül, hogy feljelentés esetében a nyomukra képes volna bárki is akadni, mert veszély esetében olyan észrevétlenül tűnnek el Ujpestről, mint amily észrevétlenül ide költöztek.

Felsorolhatnánk még számtalan okot az upesti bejelentési hivatal szükségessége mellett, de úgy hisszük, hogy a felsoroltak is tökéletesen elegendők arra nézve, hogy legyőzzék azokat a látszólagos akadályokat, amelyek miatt a felsőbb hatóságok az upesti bejelentési hivatal felállítását engedélyezni nem akarták.

Szent meggyőződésünk ugyan is az, hogy ott és akkor, a hol és a mikor a polgárok élet- és vagyonbiztonsága, az állam és a község jövedelmi forrása, az iparosok megélhetési- és a társadalom

erkölcsi érdeke egyaránt megköveteli valamely intézménynek a létesítését: ott nem létezik: emmiféle ok és indok a megtagadásra.

Ujpest község előjárósága, a mint értesültünk, az 1905-ik évi költségvetésébe is be fogja állítani a bejelentési hivatal költségeit. Ezzel elég világosan jelzi azt, hogy évtizedes kérelméhez, kívánságához még mindig ragaszkodik, hogy a bejelentési hivatal felállítását még mindig szükségesnek tartja, miután azonban ezen kérelemnek a teljesítését mindekkoráig kieszközölni nem volt képes, s a sürgető eszközökben már kimerült: a közbiztonság, a közérkölciség, a kisiparosság érdekében tisztelettel felkérjük **Wolfner Tivadart**, kerületünk országgyűlési képviselőjét: vegye kezébe az upesti bejelentési hivatal ügyét; győzze meg a felsőbb hatóságokat, nevezetesen a belügyminiszteriumot, annak szükségességéről; eszközölje ki hathatós közbenjárásával Ujpest számára a bejelentési hivatalt, s az államot, a rendőrséget, a kisiparosokat s a községet és a lakosságot egyaránt hálára fogja kötelezni.

H I R E K.

— **Pestvármegye közgyűlése.** Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én tartotta évnegyedes közgyűlését **Beniczky Ferencz** főispán elnöklésével. Az alispán évnegyedes jelentésében megemlékezett a katonai sorozás eredményéről. E szerint felhívtak 15.860 újoncot, a kik közül besoroztak 3933 leányt. A mezőgazdasági állapotokról jelenti az alispán, hogy az őszi a vármegye egyes területein bőséges termést adtak ugyan, de az aszályos időjárás következtében sok helyt az őszi termése sem volt kielégítő. A takarmány-félék, a tavasziak és kapás-növé-

A nyomorúság erdeje.

Nepmese.

Sötét éj terült el a föld fölött. A csillagos ég mintha egészen eltűnt volna, egyetlen egy fénypontot sem volna képes felfedezni az emberi szem. Az erdő szélén egy ifju állott, a fák és a bokrok ágai mind feléje nyújtották hosszú karjaikat, mintha magukhoz akarták volna ölelni. Az ifju előtt a világ mid a négy része felé ágazott a köves út, s nem tudta, hogy melyiken haladjon. Hosszú töprengés után végre elhatározta magát s neki indult egyenesen előre. Beesukott szemekkel, gondolataiba mélyedve haladt s észre sem vette, hogy a fatörzsek és a bokrok mindig sűrűbbek és sűrűbbek, míg végre egy gyökérben megbotlott s elbukott. Ekkor látta csak, hogy az utat eltévesztette s a vadon kellő közepébe került.

Gyorsan felemelkedett, majd jobbra majd balra futott, majd előre majd hátra törtetett, de esodák csodája mindig egy ugyanazon helyre tért vissza — ahol elbukott. Végre az ereje elfogyott, s az éhség kínozni kezdte. Kezébe temette arczát s hangosan zokogott. Midőn a fejét ismét felemelte, három férfi állott előtte.

Az egyiknek arannyal átszőtt ruha fedte

a testét s fényes, drága kövekkel kirakott öv volt a derekán.

A másik tetőtől talpig fekete ruhába volt öltözve, melyet vörös öv szorított össze.

A harmadik, kék gyapjuinget viselt, s egy nagy fejszére támaszkodott.

Az ifju ijedten s szóltalanul nézte az idegen férfiakat.

— Mit keresel itt? kérdezte mind a három egyszerre.

— Könyörüljtek rajtam! mondá az ifju — s ne hagyjatok itt meghalni.

— Mit kívánsz tőlünk?

— Vezessetek ki ebből az erdőből!

— Válasz egyet közülünk, a ki kivesszen.

Miután az ifjunak az aranyos ruhája s drága kövekkel ékeskedő férfi tetszett legjobban, minden habozás nélkül kiáltá:

— Téged választalak!

Az aranyruhás ember mosolygott, kezét nyújtá az ifjunak, míg a társai eltűntek.

Némán haladt az ifju vezetője után s habár hosszú órák multak el, az erdőnek csak nem jutottak a szélére.

— Fáradt vagyok. — mondá végre az ifju, s megállott — képtelen vagyok tovább menni.

— Az erdő bizony rengeteg, az út hosszú s a lábaid gyengék. De könnyen segíthetsz magadon. Néhány perez mulva egy lovas fog erre jönni. Ime itt a kardom, szurd le a lovas, tulajdonítsd el a lovat, ülj le a nyeregbe, s rövid idő alatt kijutsz az erdőből.

— Ki vagy te, hogy ilyen tette esábitasz?

— En — a *bűn vagyok*.

— Távozzál tőlem! kiáltá az ifju s a földre dobta magát. Csak egy guny kaczajt hallott még s ismét egyedül maradt.

Midőn szeméit felnyitá a fekete ruhás és a kék inges férfi állott előtte.

— Mit csinálsz itt? kérdezték egyszerre:

— Könyörüljtek rajtam! — mondá az ifju — s ne hagyjatok itt meghalni.

— Mit kívánsz tőlünk?

— Vezessetek ki ebből az erdőből!

— Hát válasz egyet közülünk, a ki kivesszen.

Az ifju most már gondolkodott, azután a feketeruhás s vörösöves férfihoz fordulva mondá:

— Téged választlak!

A feketeruhás minden szó nélkül kézen fogta az ifjut s vezette. Hosszu gyaloglás után egy örvény szélére értek, amelyből sóhajok és panaszok hangzottak föl.

— Az égre mondom nem bírok tovább menni! nyögte az ifju.

— Azért vezettelek ide — válaszolá a feketeruhás alak. Csak ezen az úton juthatsz ki az erdőből. Oda lent az örvény fenekén lakik a halál, ugorj hozzá, szenvedésed től az majd megszabadít.

— Jaj nekem! kiáltá az ifju. — Ki vagy te, hogy ilyesmit tanácsolsz?

— En — a *kétségbeesés vagyok!*

— Oh hagyj el engem! Könyörgött az ifju fájdalmas hangon s összerogyott.

nyek igen gyöngye termést adtak. Az állatok tartó gazdákra a nyár-utó igen válságos volt, mert legelő és zöldtakarmány híján a téli takarmányt kellett föletetni s e miatt az állatok ára nagyon hanyatlott. Az augusztusban megindult esőzés annyiban jsvított a helyzetet, hogy a téli takarmány megmaradhat későbbre. A gyümölestermés általában jónak mondható, de a nemesebb fajú téli gyümölcsnek sokat ártott a nyári szárazság. A szőlő-termésből kimerítő értesítés eddigelé nem érkezett: előrelátható, hogy jó, közepes termés lesz. Igen érezhető az aszályos időjárás káros hatása a zöldség-termésnél, valamint a burgonyánál és tengerinél s ez a körülmény bizonyára befolyással lesz az élelmiszerek megdrágulására. A jelentős tudomásulvétele után, Kémeny Kálmán tiszteleti főjegyző terjesztette elő a vármegye közutairól szóló adatokat. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a kormány a vármegye területén levő 523 kilométernyi még megépítetlen ut elkészítését tervezi a beruházási hitel terhére. A közgyűlés elhatározta ma, hogy négy év alatt a pestmegyei összes törvényhatósági utakat megépíttetni s erre a célra kölcsönt vesz föl a közúti alap terhére.

A közgyűlés végül, *Illek Vince* és *Höberth Béla* felelősségének az elutasításával, *helyben hagyta* Ujpest község képviselőtestületének a *Heilné-féle* gyermek-kórházi *hagyaték el nem fogadására* vonatkozó határozatát.

Öngyilkosság az utcán. *Asztalos Árpád* nagyszombati születésű 31 éves nős könyvelő f. hó 10-én délután ittas állapotban összekülömbözött az Árpád uton a rendőrrel s revolvert fogott reá a ki viszont kardjával rávágott a részeg ember karjára, mire *Asztalos* futásnak eredt s menekülés közben föbe lőtte magát és azonnal meghalt.

— **Az ipariskolai bizottság** f. hó 11-én tartott ülésén elhatározta, hogy az „*Egyesült villamosági gyár*” telepén, a gyár 64 tanoncza részére egy új osztályt (12-ik) nyit, amelyben a tanoncoknak a közismereti tantárgyakból *Vas* a rajzból pedig *Székely Henrik* iparos-tanonciskolai tanítók fognak előadásokat tartani, míg a tisztán szakbeli rajzban a gyár mérnökei fogják a tanoncokat oktatni. Az „*Egyesült villamosági gyár*” tanoncainak az érdekében elismerésre méltó áldozatokat is hozott, amennyiben a saját költségén rendezte be a szép tantermet s azonkívül évi 400 koronával járul hozzá a községi tanerők díjazásához. Ugyanezen ülésen a bizottság az 1904 5-ik évi ipariskolai költségvetés bevételeit és kiadásait 11,720 koronában állapította meg; s elhatározta, hogy a költségvetés keretén belül egy *leány-ipariskolai osztályt* szervez, ha a női iparos-tanoncok közül legalább 30-ezan beiratkoznak.

Midőn harmadszor is felnyitá szeméit a kékinges férfiú állott előtte s a fejszét vállára emelve így szólott.

— Jöjj velem fiam! Az igaz, hogy az ut hosszú, nagyon fáradságos, de tőrőké a menyek országa, s aki segít magán, az Isten is segít azon.

Az ifju kezét fogott a kékruhással s azután vánszorogva bár, de követte.

A kékinges pedig kivágta fejszéjével az utjába eső fákat és bokrokat.

— No, kapd a váladra ezt a tönköt! parancsolá a kékinges.

Az ifju engedelmességet, habár az éhség és a fáradság már nagyon kínozták. Mennél előbbre haladtak azonban, annál világosabb s barátságosabb lett az erdő, a teher pedig, melyet a vállán czipelt, annál könnyebb lett, miután most már a remény vitte a szárnyain.

Végre az erdő szélén állottak, s a reggeli napsugár ragyogó fényével egy messze elterülő zöld síkság gyönyörködtette a szemüket.

— Czélnál vagyunk! — mondá a kékinges. — Az erdő, amelyen keresztül haladtunk, a nyomoruság erdeje. Ne feledd el soha! És most dobd le a terhet a válladról!

Az ifju, a földre esuszta a válláról a fatönköt s emlékezetébe öhajtván vénsni a kékinges férfiú jószágát, kérdezé:

— Ki vagy te jóbarátom, hogy ily pompásan vezettél?

— Én — a munka vagyok! — válaszolá a kékinges s abban a pillanatban eltűnt.

— **A virslifőzés nem ipar.** A hordozható főzőkészülékekkel gyakorolt utcai virslifőzés és elárúsítás, a f. é. 42,846. sz. a. hozott elvi határozat szerint nem tekinthető ipari foglalkozásnak s ehez képest az ilyen foglalkozásra a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. XIII. t.-cz. rendelkezései nem terjednek ki.

— **Kávépörkölőhöz** a f. é. 23,678. sz. elvi határozat szerint, nem kell telepengedély; mert a kávépörkölők semmivel sem okoznak nagyobb tűzveszélyt mint a pékműhelyek, kávéházi vagy vendéglői konyhák, a gőzzel pörkölt kávé szaga pedig egészségellenesnek nem mondható, miután a pörkölt kávéillat a levegőt majdnem dezinficiálja.

— **Milyen árukkal vásárolhatnak a felvidéki házalók?** A felvidéki házalók a heti vásárokat csak azon árukkal látogathatják s a házaló kereskedőknek a heti vásárokon csak oly árukkal való kirakodásra lehet igényük a *melnyekre* házalási engedélyük szél. (Kereskedelemügyi miniszternek 1904. 36,010. sz. a. határozata.)

— **A török esemege készítés** a kereskedelemügyi miniszter f. é. 53,552. sz. a. rendelete szerint, nem tartozik a képesítéshez kötött iparok közé.

— **Bérkoesi iparosok kihágásai.** A belügyminiszter 43,826 904. sz. rendelete szerint abban az esetben, ha az iparendelély bíró bérkoesi iparos a megengedettnél több kocsival gyakorolja iparát, az ez által elkövetett kihágás elbírálására nem az iparhatóság, hanem a rendőrhatalóság illetékes.

Az újpesti függetlenségi kör fennállásának 20 éves évfordulóját f. hó 16-án ünnepli meg a Katholikus kör helyiségében. Az ünnepély programja a következő: Délelőtt 10 órákor ünnepi közgyűlés, elnöki megnyitóval, a Hymusz eléneklésével, ünnepi beszéddel, a kör történetének ismertetésével, a Szózat eléneklésével s elnöki zárszóval. A közgyűlést kerületi pártértekezlet, majd ünnepi ebéd követi s este 8 órákor táncmulatság fejezi be.

— **Eljegyzés.** Ifjabb *Fodor Ignácz* eljegyezte *Sonnenfeld* Ilonka kisasszonyt, *Sonnenfeld* Ignácz leányát.

— **Névmagyarosítás.** *Feldmann Klára* újpesti lakos „*Földes*”-re és *Klein Vilmos* (Wolf) újpesti lakos „*Katona*”-ra magyarosította belügyminiszteri engedéllyel a családi nevét.

— **Táncvizsgalom.** Az „*Ujpesti fonó- és szövőgyári munkások és munkásnők szak-egylete*” f. é. október hó 15-én a Colosseum termében műkedvelői színelőadással és világpostával egybekötött táncvizsgalmat rendez. Kezdete este 8 órákor. Beléptidj: személyjegy 80 f., családjegy 1 K 60 f. A tiszta jövedelem részben a szakegylet zászlójának részben a „*Munkás Otthon*”-nak alapja javára fordítatik. Szinre kerül ez alkalommal Szigligeti híres színműve: „*A cigány*”. Közreműködnek: *Mentsl László*, *Barazsi Gyula*, *Takáts Imre*, *Viskara Lajos*, *Vendelszky Anna*, *Kolozsi Mariska*, *Lebeda Ferencz*, *Ruffy István*, *Novatsek Katicza*, *Rognár János*, *Goldschmid József*, *Füry Juliska*, *Esztergályos Gizella*, *Nepp Róza*, *Takáts Anna*, *Esztergályos Pál*, *Polgár Lajos*, *Mayer József*, *Hermann Simon*.

A kéményseprés ellenőrzése. Kéményseprési teendők hanyag teljesítése vagy elmulasztása által elkövetett kihágás elbírálása nem az iparhatóságok, hanem a rendőrhatalóságok hatáskörébe tartozik a miniszternek 1904. augusztus 4-én 52,066 szám alatt hozott elvi határozata szerint. A megokolás értelmében a kéményseprési teendők hanyag teljesítése a kereskedelmi miniszter 1896. évi november hó 1-én 59,236 szám alatt kiadott rendeletében foglaltakhoz képest az 18079. XI. t.-cz. 141. §-ába ütköző kihágást képez, miért is az ily arányu panaszok elbírálása az 1880. évi 38,547 sz. belügyminiszteri szabályrendelet 8-ik §-ában meghatározott közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik.

— **Megrendeléseket a czipőkereskedő is felvehet.** Egy készczipőáru-kereskedő ellen a czipésziparnak jogosulatlan gyakorlása miatt indított iparkihágási ügyben az elsőfoku ítélettel egybehangzó másodfoku ítélet a vádlottat az 1884. XVII. t.-cz. 4. §-ába ütköző kihágás miatt ugyanazon törvény 156. §. a) pontja alapján 25 korona pénzbüntetéssel, illetve megfelelő elzárással büntette. A miniszter panaszoltat a terhére rótt

kihágás vádja alól felmentette, mert az, hogy a czipőkereskedő vevői részére mérték után czipőket rendel, de maga czipőket nem készít, a czipész ipar gyakorlásának nem tekinthető. (1904. július 25-én 46,295 sz. a. hozott elvi határozat).

— **Ki kérhet munkakönyvet?** Az 1904. július 28-án 46,493. sz. a. hozott elvi határozat szerint munkakönyv mindenkinek adandó, ki az 1884. XVII. t.-cz. 101. §-ának a — e) pontjaiban megállapított feltételeknek megfelel vagy a ki az idézett törvény-szakasz d) és e) pontjai értelmében igazolja, hogy iparosnál mint segéd, vagy gyárban, mint munkás felvétetik.

— **Iparkihágásért a bűnség is büntendő.** Az első és a másodfoku iparhatósági ítélet valakit a mézáró ipar jogosulatlan gyakorlása által elkövetett kihágás miatt, mint tettet 50 kor. iparossegédjét pedig mint bűnségéret 30 kor. pénzbüntetéssel büntetett s egyetemlegesen kötelezte őket 13 kor. eljárás költség megfizetésére, a segédnek ott segédi minőségben eított idejét a képesítés szempontjából figyelmen kívül hagyandónak jelentette ki s ezenfelül a közöttük létrejött tanonezszerződést és a segéd részére kiadott munkakönyvet érvénytelennek nyilvánította, végül az illetőt a mézáró ipor további folytatásától szigorú pénzbüntetés terhe alatt eltiltotta. A f. évi július 21-én 48,709 sz. a. kelt határozat az ítéleteket azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy egy a tanonezszerződés, mint a munkakönyv megsemmisítése az iparhatóságnál az azokról vezetett lajstrom illető tételszáma alatt feljegyzendő s hogy a mézáró ipar gyakorlásától való eltiltás csak azon időre vonatkozik, a míg az ipar önálló üzésére előírt törvényszerű feltételeknek eleget nem tesz az elítelt.

— **Sertéshizlalóhoz**, minden esetben, tehát akkor is, ha az egy szeszgyár területén rendeztetik be, a keresk. miniszternek f. é. 45,217 sz. rendelete szerint, telepengedély kell, az illető köteles tehát az 1884. XVII. t.-cz. 25. és következő §-ában előírt telepengedélyezési eljárás folyamatba tételét kérelmezni.

— **A vegyészeti gyár fogalma.** Festékgyárak, melyeknél, a gyártási művelet inkább egyes anyagok keveréséből áll s a vegyfolyamatok alárendelt jelentőséggel bírnak, továbbá a festékek az oldatokkal csak hideg uton kezelhetnek, vegyészeti gyáraknak, illetve telepengedélyhez kötött ipar-telepnek nem tekinthetők, a miniszter 1904. július 30-án 52,380. sz. a. hozott elvi határozata szerint.

— **Tüzifa nagykereskedéshez mikor kell iparigazolmány, mikor telepengedély?** Az 1904. július 25-én 30,069. sz. a. kelt határozat szerint annak, ki tüzfával nagyban kereskedik, iparigazolmányt kell váltania, a ki pedig a fakeskedésen kívül tüzfiraktárt tart, annak telepengedélyre is szükség van.

— **Sztrájk és ipari kivándorlás.** A tömeges sztrájknak és bojkottnak egy új, eddig nem ismert, vagy legalább figyelemre nem méltatott veszedelmét állítja szemünk elé az a példa, a melyet a *Lingel Károly és fia czég*, Budapestnek és az országnak egyik legjelentősebb butoripari czége adott a sztrájk ellen való védekezésre. A nevezett czég 150 munkása ugyanis, miután a munkaadók nem akarták teljesíteni egy memorandumba foglalt követeléseiket, sztrájkba lépett. Erre a czég azzal válaszolt, hogy más budapesti szaktársainál a munkát el nem végezetheti a sztrájkvezérek nagy hatalma folytán — eiment Bécsbe és társul lépett be egyik legnagyobb bécsi gyár kötelékébe, a mely munkáját el fogja végezni. A miből most már az a helyzet állott elő, hogy a czég magyar munkásait, még ha vissza is akarnának térni, nem fogja visszafogadhatni. Pedig alapos értesülés szerint a munkások hatvan százaléka szívesen munkába állana, de nem mer a sztrájkvezérek terrorja miatt. Megjegyezzük még azt, hogy ezenkívül a czég egy nagy külföldi gyárral is kötött előzetes szerződést, hogy abban az esetben, ha munkaátruházás folytán a bécsi gyárban is beszüntetnék a munkát, a külföldi czég fogja mindkét gyár munkáját elvégezni. Hogy ez a példa ragadós lesz, az több mint valószínű. Ha pedig így lesz — a mit a mostani viszonyok között sem csodálni, sem rossz néven venni nem lehet — lassanként

egész esomó magyar gyáros fog kivándorolni és az előbb termelő cégek át fognak alakulni külföldi ipartelepek magyarországi elárúsító helyeivé. Ime, hová vezet a sztrájk-örület!

— **Fakereskedő nem vállalhat ácsmunkát.** Fakereskedők ácsmunkálatokra csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak, de a munkálatokat ily esetben is csak iparendéssel bíró ácsmesterekkel végeztethetik. Az augusztus 12-én 55.767. sz. a. hozott elvi határozat szerint fakereskedők ácsmunkálatokra csak külön vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak és az ácsmunkálatokat ily esetben is csak iparendéssel bíró ácsmesterek által végeztethetik. A mennyiben tehát fakereskedők vállalkozói iparigazolvány nélkül ácsmunkálatokra vállalkoznak, illetve az elvállalt munkákat nem az arra jogosított ácsmesterekkel végeztetik, az illetők az illetékes elsőfokú iparhatóságnál az iparkihágási eljárás megindítása végett feljelentendők.

SPORT.

Football mérkőzések.

A kedvezőtlen, esős időben, a szokottnál kisebb számu, de lelkes közönség jelent meg a népszízetű pályán, — vasárnap délután, hol az U. T. E. és a Typographia Sport Club csapatai küzdöttek, a bajnokságért. Pedig a kik nem látták a matschet, azok igazán sajnálhatták azt, mert ilyen szép játékot az U. T. E.-től már rég nem láthattak. A csapat — mint két hét előtt megirtuk — e mérkőzésen már teljes formájában állt ki és úgy össz, mint egyéni játék dolgában kiválóan dolgozott. A Typ. az első féldőben szép játékot mutatott, sőt az első goalt is beadta. A második féldőben az U. T. E. ördöklő tempójától kifulladt és ezáltal szaladgálásával nem boldogult az újpestiek fényes kombinációja ellen. A második csapat méltó volt az elsőhöz, óriási lényen tetszés szerint győzött. A mérkőzések lefolyását következőkben ismertetjük:

U. T. E. I. győz 15:1 a Typographia S. C. fölött U. T. E. lévén a kezdő fél rögtön támad, de Typographia sikerrel véd, sőt egy lerohanással nagy meglepetésre belövi az első goalt. Változatosan folyik egy ideig a játék, de az újpestiek fölénye csakhamar nyilvánvaló lesz és a féldő végéig 3 goalt lő. A második fél időben az U. T. E. erős iramát Typ. nem bírja ki és már a második perczben goalt kap, melyet egyenlő időközökben még 7 követ. A nap 12 goaljéért óriási konkurrenzia indul meg az U. T. E. játékosai közt, mert ez lett egyuttal az U. T. E. első csapatának ezidén lőtt 100-ik goalja. A játékosok ugyszólván egymás ellen küzdöttek, kiki magának akarván a 100-ik goal megszerzésének dicsőségét kivívni. Vagy 8 percznyi idő után meg is jött a jubiláris goal még pedig méltón a legjobb goallövő *Molnár II.* révén. Óriási lelkesedés és tapsvihar jutalmazta e szép eseményt. Már sötétedni kezd és csak tíz percz volt még hátra, de e rövid időközben még 3 goal esett az U. T. E. javára. Végeredmény 15:1. A goalok lövése következőkép oszlott meg. *Molnár II.* (5), *Petz* (5) *Szabó* (2), *Herezeg*, *Kuschnér* és *Fejér* 1—1. A bírói tisztet *Szisz* (33-as) igazságosan és erőiesen töltötte be.

U. T. E. — Tisztviselők I. E. E két csapat találkozik jövő vasárnap, 16-án a népszízetűn. A tisztviselők agilis csapata egymásután aratja diadalait és az U. T. E.-nek is nagy gondot fog okozni. A mérkőzés délután 1/4 órakor kezdődik, előzőleg 1/2 órakor a II. csapatok küzdenek a szövetségi díjért. Mindkét mérkőzésen az U. T. E. fölényes győzelmét várjuk.

IRODALOM.

Nemzetiségi kérdés. A nemzetiségi kérdés az újabbkori politika örökös darázsfészké. A nemzetgazdasági érdekek kiélekedésével karöltve látjuk a nemzetiségi antagonizmus kiélekedését is, mert hiszen valamely faj a politikai hegemoniával a gazdasági vezérszerepet is magával ragadja és viszont. Báró Eötvös József nagy politikai bölcsessége és mély szeleme előrelátta azokat az átalakulásokat, melyeket a nemzetiségi kérdés, mint a gazdasági és szociális

viszonyok fő mozgató ereje fel fog idézni. És az események, melyek közepet 5 volt egyike Magyarország ujjaalkotóinak, igazat adtak neki. A nemzetiségi kérdés világos, annak egész complexumát felölelő tudományos hűséggel, de élvezetesen megirt ösmertetését adja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 211—213. füzeté, melylyel a mű XI. kötete fejeződik be.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője

tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Kiváló szerencse Töröknél felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona uyereménynél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztályorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztályorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000, nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy K1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K 3.—

1/2 " " " 3.— " 6.—; 1/2 " " " 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

☞ folyó évi október hó 24-ig ☞

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

— Hazánk legnagyobb osztályorsjáték-üzlete. —

Főarudánk osztályorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.** II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvetelezni kérem }
 { postautalvánnyal küldöm }
 { mellékelem bankjegyekben (bélyegeken) } A nem tetsző törleendő.

Pontos cím:

1143. végrh. sz. 1904.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbiróságnak 1904. évi V. 351/6. sz. végzésével dr. Führer Simon ügyvéd által képviselt Goldstein Albert felperes részére Deuts Mózés és társa alperesek ellen 910 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 758 kor. becsült ingóságokra az ujbpesti kir. járásbiróság fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna II. alperes lakásán Fischer Dezsőnél Rákospalotán Fő ut 59. sz. alatt leendő megtartása határidőül 1904. évi október hó 21. napján délután 3 órája kitűztik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Ujbpesten, 1904. évi október hó 4.

Kiss Gyula

kir. birósági végrehajtó.

1181. végrh. szám. 1904.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbiróságnak 1904. évi V. 198 5. sz. végzése folytán Dr. Boros Mór ügyvéd által képviselt Teltsch Mór felperes részére Hadl Mór alperes ellen 266 kor. 30 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 724 kor. becsült ingóságokra az ujbpesti kir. járásbiróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok

kielégítési jogot nyertek volna, az alperes lakásán Ujbpesten, Beresényi-utca 2. sz. a. leendő megtartása határidőül 1904. évi október hó 26. napján délelőtt 11 órája kitűztik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Ujbpesten, 1904. évi október hó 7.

Kiss Gyula

kir. bir. végrehajtó

Van szerencsém Ujbpesten és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy Rákospalotán (fő-ut 62. sz. a., a gyógyszer-tár mellett) levő Kohn Sámuel-féle

vendéglőmben

naponként jó és olcsón lehet étkezni, azonkívül minden **pénteken** frissen készült

halpaprikás és rántott hal

kapható.

Egyben ajánlom saját szüretelésű Rajnai Rizling, Szilványi Kövidinka és Ezerjő Kadarka fajboraimat.

Naponta frissen esapolt sör.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség szives látogatását és támogatását kéri

tisztelettel

Kohn Sámuel

14.

vendéglős Rákospalotán.

Ifj. Fodor Ignác

ideiglenes helyisége

Ujbpesten, Árpád-ut 21. sz. a.

Átköltözés miatt az összes raktáron levő **árak** teljes beszerzési árban eladatnak, ugymint: **illatszerek, pipere-szappanok, háztartási cikkek, vegy- és kötszerek, betegápolási cikkek stb.**

November hó 1-én az üzlet teljesen ujjlag berendezve és felszerelve a volt Szélféle Drogériába: Árpád-ut 60. szám alá helyeztetik.

Tisztelettel

Ifj. Fodor Ignác

4. a Szél-Drog-ia volt üzletvezetője.

Kézimunka-oktatás.

Fehér- és ruhavarrás, csipkeverés (klöplizés) pointe-lässe filet-gipure, himzés s minden egyéb luxus munkában a legalaposabb oktatást nyújtja — fejnötteknek s gyer- —

mekeknek

Havas Rezsóné

1-4.

Árpád-ut 3. szám.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujbpesten, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítése e a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalják hirdetések és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb áron való elkészítését.